

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 13/11/2018
Sayı : 16

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

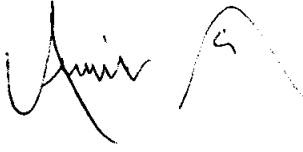
Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

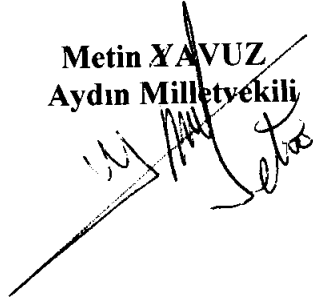
Mahmut Atilla KAYA
İzmir Milletvekili

Ziya ALTUNYALDIZ
Konya Milletvekili

Metin YAVUZ
Aydın Milletvekili

Ali ÖZKAYA
Afyonkarahisar Milletvekili
(1)

Muhammed Fatih TOPRAK
Adıyaman Milletvekili

Zülfü Tolga AĞAR
Elazığ Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih :	13 Kasım 2018
Esas No:	2/1286

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK LİGİ
13 Kasım 2018
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
13 Kasım 2018
No: 382533
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

İcra dairelerinin iş yükünün önemli bir kısmını, “abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan para alacaklarına ilişkin takipler” oluşturmaktadır. Bu takipler için icra dairelerinde çok sayıda dosya bulunmakta; ödeme emri tanzimi ve tebliği gibi çok sayıda işlem yapılmaktadır. Hazırlanan Kanun teklifiyle, abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan para alacaklarına ilişkin takibin başlatılması ve haciz aşamasına kadar olan bölümünün; Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) bünyesinde oluşturulan Merkezi Takip Sistemi (MTS) üzerinden yapılması amaçlanmaktadır.

Kanun teklifi uyarınca, alacaklı avukatı tarafından, güvenli elektronik imza kullanılmak suretiyle abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacağına ilişkin takip talebi doldurulacak; takibin dayanağı olan belgelerin tarih ve numarası ile alacağın son ödeme tarihi takip talebine işlenecek; harç ve tebligat giderleri sistem üzerinden ödenecektir. Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra sistem üzerinden tanzim edilecek ödeme emri; borçlunun adresine en yakın PTT birimine elektronik ortamda iletilecek ve ilgili PTT birimi tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca borçluya tebliğ edilecektir. Tebligatın yapıldığına ilişkin evrak PTT tarafından sisteme yüklenecek ve evrak aslı alacaklı avukatının takip talebinde bildirdiği icra dairesine gönderilecektir.

Ödeme yapacak olan borçlu, güncel borç miktarını, sistemden kontrol ederek alacaklıya ait ve sistemle ilişkilendirilmiş hesap numarasına kolaylıkla ödeyebilecektir. Borcun ödenmesi halinde takip sona erecek ve dosya kapanacaktır. İtiraz edecek olan borçlu, itiraz dilekçesini herhangi bir icra dairesine sunabileceği gibi sistem üzerinden güvenli elektronik imza kullanarak da itirazda bulunabilecektir. İtiraz halinde alacaklı, itirazın hükümden düşürülmesini 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre ilgili mahkemeden talep edebilecektir. Takibin kesinleşmesine rağmen borcun ödenmemesi halinde, cebri icra işlemlerine yetkili icra dairesinde 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri gereğince devam edilebilecektir.

Teklifle, kanun kapsamındaki alacakların haciz safhasına kadar olan takip işlemlerinin elektronik ortamda yapılması zorunluluğu getirilmekle; icra dairelerinin iş yükünün azaltılması, takip işlemlerinin daha az emek ve mesaiyle daha ucuz ve hızlı bir şekilde yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

Öte yandan 15 Mart 2018 tarihinde yürürlüğe giren 7101 sayılı Kanunla, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun konkordatoya ilişkin hükümleri revize edilmiştir. Yaklaşık sekiz aylık uygulamanın takibi neticesinde ortaya çıkan bazı sorunların çözümüne yönelik de düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda Teklifle konkordato talebine eklenecek belgeler arasındaki finansal analiz raporu, güvence veren denetim raporu olarak değiştirilmekte ve bu raporu hazırlayacak bağımsız denetim kuruluşları ile raporun standardı konusunda uygulamada yaşanan sorunları çözecek mahiyette düzenlemeler yapılmaktadır. Yine uygulamada konkordato komiserinin görevlendirilme metodundan kaynaklı sorunların çözümü amacıyla ilgili maddelerde değişiklik öngörülmektedir.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunuyla işçi ve işveren uyuşmazlıkları bakımından kabul edilen ve 1 Ocak 2018 tarihinden bugüne kadar uygulanan “dava şartı olarak arabuluculuk” kurumunun uygulamada sağladığı başarı ve fayda göz önünde bulundurularak bu kurumun ticari uyuşmazlıklara da teşmil edilmesi yönünde düzenlemeler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, Kanunun amacı düzenlenmektedir.

MADDE 2- Maddeyle, Kanunun kapsamı düzenlenmektedir. Kanunun kapsamına, abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan para alacakları ile bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanan ve avukatla takip edilen para alacakları girmektedir. Yapılan düzenleme uyarınca, abonelik sözleşmelerinden ve bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye bedeli mukabilinde verilip karşılığı faturaya yansıtılan para alacakları, ancak avukat marifetiyle takip ediliyorsa bu Kanunda gösterilen usulle takip edilebilecektir.

Belirtelim ki, alacak türü itibariyle bu Kanun kapsamına girmekle birlikte avukat marifetiyle takip edilmeyen alacakların, 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre takibi mümkündür. Bir başka anlatımla, bir icra takibinin bu Kanunda düzenlenen usulle başlatılıp yürütülebilmesi için; alacağın, tür itibariyle maddede tanımlanan para alacaklarından olması ve ayrıca bu alacağın avukat marifetiyle takip edilmesi gerekmektedir.

MADDE 3- Kanunla getirilen usulle takibin yapılabilmesi amacıyla UYAP bünyesinde Merkezi Takip Sistemi adıyla yeni bir sistem oluşturulmaktadır. Sistem sayesinde, takipler elektronik ortamda başlatılacak ve yürütülecektir. Bu şekilde icra dairelerinin iş yükünün azaltılması, bu Kanun kapsamına giren takiplerin daha az emek ve mesai sarfiyla daha hızlı ve ekonomik bir şekilde yerine getirilmesi sağlanacaktır.

MADDE 4- Maddeyle, elektronik ortamda düzenlenecek takip talebinde bulunması gereken hususlar ayrıntılı bir şekilde düzenlenmektedir. Alacaklının veya avukatının, sistemle ilişkilendirmiş hesap numarasını takip talebine yazması zorunlu hale getirilerek, bu şekilde borçlunun icra dairesine gitmeden, sistem üzerinden hesaplanan güncel borç miktarını, bu hesap numarasına ödemek suretiyle borcundan kurtulması imkanı getirilmektedir. Ayrıca takibin dayanağı olan belgelerin tarih ve numarası ile alacağın son ödeme tarihi takip talebine işlenmek zorunda olduğundan alacağı tevsik eden fatura veya benzeri belgelerin sisteme yüklenmesi öngörülmemiştir. Öte yandan takip talebinde bulunması gereken zorunlu unsurlar sisteme yüklenmedikçe ödeme emri oluşturulamayacaktır.

MADDE 5- Maddeyle, ödeme emrinde bulunması gereken hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmektedir. Ödeme emrinin tebliği üzerine borçlunun ödemeyi ya da itirazını ne şekilde yapacağı hükme bağlanmaktadır. Yapılan düzenlemeyle, bu Kanun uyarınca başlatılan icra takiplerinde, Merkezi Takip Sistemi harcının alınması, buna karşılık icraya başvurma harcı ile tahsil harcının alınmaması hükme bağlanmaktadır. Bunun için Teklifle, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa 29/A maddesi eklenmekte ve bu madde gereğince "Merkezi Takip Sistemi harcı" ihdas edilmektedir. Merkezi Takip Numarası alan ödeme emri ile tebliğ mazbatalı kapalı zarfa ilişkin bilgilerin sistem üzerinden ilgili PTT birimine iletilmesi düzenlenmektedir. İlgili PTT birimi borçlunun adresine en yakın PTT şubesi olacaktır.

MADDE 6- Maddeyle, ödeme emrinin tebliği ve borcun ödenmesi hali düzenlenmektedir. Takip konusu borç ile takip harç ve masrafları, ödeme emrinde belirtilen hesap numarasına borçlu tarafından ödendiğinde, sistem üzerinden açılan icra takibi sona erecektir. Ancak 30/6/1934 tarihli 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında

Kanun uyarınca alacaklıdan alınması gereken harç miktarı ayrılacak ve alacaklı hesabına aktarılacaktır.

Merkezi Takip Sistemi üzerinden yapılan icra takiplerinde, borçlunun adresinin kolluk marifetiyle veya diğer yöntemlerle araştırılması mümkün olmadığı gibi borçluya ilan tebligat da yapılamayacaktır. Alacaklının takip talebinde bildirdiği ya da süreç içinde bildirilen veya öğrenilen yeni adrese tebligatın yapılamaması durumunda varsa borçlunun adres kayıt sisteminde yer alan adresine tebligat yapılacak; bu yöntemle de tebligatın yapılamaması halinde takibe devam etmek isteyen alacaklı, 2004 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde icra dairesine başvurabilecektir. Özetle borçluya tebligat yapılamaması veya borçlunun yerleşim yeri adresinin yurtdışında bulunduğu anlaşılması halinde alacaklı, harçları ikmal ederek icra dairesinden takibe devam edilmesini talep edebilecek ve bu kapsamda doğrudan adres tahkiki isteyebilecektir. İcra dairesinin araştırması sonucunda borçlunun yeni bir adresi tespit edilirse bu adrese 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca ödeme emri çıkarılabilecektir. Bu aşamada genel hükümler uyarınca ilan tebligat yöntemine gidilmesi de mümkündür. Bu durumda Merkezi Takip Sistemi üzerinden açılan dosya kapatılacaktır.

Harcın ikmal edilmesinden maksat, 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümlerine göre ilamsız icra takibine başlarken alınması gereken harçtan Merkezi Takip Sistemi harcının mahsubu sonrasında kalan bakiye harcın yatırılmasıdır.

Tebligat Kanununun 7/a maddesi uyarınca, zorunlu elektronik tebligata tabi olanlar bakımından tebligat daha kolay ve hızlı bir şekilde elektronik ortamda yapılacak ve buna ilişkin kayıtlar Merkezi Takip Numarası esas alınarak sistemde muhafaza edilecektir.

MADDE 7- Maddeyle, ödeme emrine itiraz usulü düzenlenmektedir. Buna göre borçlu, herhangi bir icra dairesine başvurarak, ödeme emrine itiraz edebilecektir. İtiraz evrakı en geç iki iş günü içinde sisteme yüklenecek ve evrak aslı alacaklının takip talebinde bildirdiği icra dairesine gönderilecektir. Borçlu, güvenli elektronik imza kullanarak sistem üzerinden de itirazda bulunabilecektir. İtiraz üzerine duran takibe, 2004 sayılı Kanunun ilamsız icra takibine itirazın hükümden düşürülmesine ilişkin düzenlemeleri uyarınca itirazın giderilmesinden sonra devam edilebilecektir.

Sadece yetkiye itiraz edilmesi halinde alacaklı avukatı, yetki itirazında gösterilen icra dairesinde haciz işlemlerini başlatabilecektir. Takip talebinde belirtilen icra dairesinde haciz işlemlerinin başlatılabilmesi için bu dairenin bağlı bulunduğu mahkemede yetki itirazının kaldırılması gerekmektedir. Mahkeme, yetki itirazını dosya üzerinden inceleyip kesin olarak karara bağlayacaktır. Mahkemenin yetkili gördüğü icra dairesinde haciz işlemlerinin başlatılabilmesi için yeniden ödeme emri tebliği gerekmeyecektir.

Bu tür takiplerde, haciz aşamasına kadar olan işlemlerin Merkezi Takip Sistemi üzerinden, bir başka ifadeyle tek bir merkezden yapılacağı dikkate alındığında yetki kuralının, yapılan işlemler bakımından herhangi bir etkisinin bulunmadığı açıktır. Borçluya yetki itirazında bulunma hakkı verilmesi, takibin kesinleşmesinden sonra yapılacak cebri icra işlemlerinin yürütüleceği yer icra dairesi bakımından önem arz etmektedir.

MADDE 8- Maddeyle, ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesi hali düzenlenmektedir. Ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesine rağmen borcun ödenmemesi halinde alacaklının talebi üzerine 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca cebri icraya devam olunacak, bir başka ifadeyle haciz aşamasına geçilecektir. Alacaklı cebri icraya devam olunmasını talep ettiğinde, icra müdürü, Merkezi Takip Sistemindeki kayıtları esas alarak; alacağın bu Kanun kapsamında bulunduğunu, ödeme emrinin tebliğ edildiğini, takibe itiraz edilmediğini veya itirazın hükümden düşürüldüğünü ve borcun ödenmediğini tespit ederse cebri icra işlemlerine devam

edecektir. Bu şartlardan herhangi birinin gerçekleşmediğini tespit eden icra müdürü, gerekçesini belirterek haciz talebini reddedecektir. Verilen kararlara karşı şikâyet yolu açık olacaktır. Yukarıda bahsedilen şartların gerçekleşmesi durumunda alacaklı avukatı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın UYAP üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağının olup olmadığını sorgulayabilecektir. Sorgulama sonunda sistem mal, hak veya alacağın mahiyeti ve detayı hakkında bilgi vermeyecek sadece mal, hak veya alacağın genel olarak olup olmadığı konusunda bilgi verebilecektir. Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti halinde UYAP üzerinden haciz talep edilebilecektir.

Ayrıca ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren bir yıl içinde haciz talep edilmezse takip düşecektir. İtirazın hükümden düşürülmesi halinde davanın açıldığı tarihten hükmün kesinleşmesine kadar geçen süre hesaba katılmayacaktır.

MADDE 9- Maddeyle, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin uygulanması hükme bağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- Maddeyle, geçiş hükmü düzenlenmektedir. Buna göre bu Kanunun abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacaklarının takibine ilişkin hükümlerinin, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan takipler hakkında uygulanmayacağı, bu takiplere açıldıkları tarihte yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanacağı belirtilmektedir.

MADDE 10- Maddeyle, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağını elli kuruş karşılığında sorgulanabileceği hükme bağlanmaktadır. Bu miktarın peşin olarak tahsil edilmesi ve her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması öngörülmektedir. Maddede ayrıca Adalet Bakanlığının bu miktarı artırma ve azaltmaya, gün ve dosya esaslı olmak üzere belirli sayıdaki sorgulamayı da ücretten istisna tutmaya yetkili olduğu belirtilmektedir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden bu ücretin alınmayacağı ayrıca alacaklının bir gün içinde aynı dosya üzerinden bir kez yapacağı sorgudan da ücret alınmayacağı hükme bağlanmaktadır. Böylece, elektronik ortamda robot yazılımlar da kullanılarak bir gün içinde, aynı dosyada ve aynı konuda aşırı sayıda sorgulama talebinde bulunularak sistemin tıkanmasına, talep hakkında karar vermek zorunda olan icra dairesinin iş yükünün gereksiz bir şekilde artmasına ve sonuçta sunulan hizmetin aksamasına neden olan, takip hukukuna ilişkin bir hakkı korumaktan da uzak olan taleplerin önüne geçilmesi ve hizmetin aşırı sorgulamadan kaynaklı donma, yavaşlama veya aksama yaşanmaksızın daha kaliteli bir şekilde sunulması amaçlanmaktadır.

MADDE 11- Maddeyle, takibin kesinleşmesi üzerine haciz talep edilmeksizin borçlunun UYAP üzerinden mal, hak ve alacaklarının sorgulanabilmesi imkanı getirilmektedir. Burada alacaklı ve borçlunun menfaatlerinin dengelenmesine ve borçlunun kişisel verilerinin korunmasına özen gösterilmektedir. Öncelikle hakkındaki takip kesinleşmeyen borçlu hakkında bu sorgulama yapılamayacaktır. Öte yandan sorgulama yetkisinin kötüniyetli olarak kullanılmasının önlenmesi amacıyla, yapılan sorgulamalarda borçlunun mal, hak ve alacaklarının mahiyeti ve detayı hakkında bilgi verilmemesi hükme bağlanmaktadır. Sistem tarafından verilecek genel bilgi borçlunun mal, hak veya alacağının varlığı yönünde olursa alacaklının yine sistem üzerinden haciz talep etme yetkisi de vurgulanmaktadır.

MADDE 12- Maddeyle, borçlunun üçüncü şahısta bulunan malları ile alacaklarının haczini düzenleyen 2004 sayılı Kanunun 89 uncu maddesine fıkra eklenmektedir. Eklenen fıkrayla, haciz ihbarnamesinin bildiri, bu ihbarnameye verilecek cevaplar ve ihbarnameye bağlı diğer işlemlerin elektronik ortamda da yapılabilmesine imkan tanınmaktadır.

MADDE 13- Maddeyle, konkordato başvurusunda ibraz edilmesi gereken, bağımsız denetim kuruluşlarınca hazırlanacak olan rapora ilişkin esaslar yeniden belirlenmektedir.

Öncelikle, raporu verecek denetim kuruluşları daraltılmakta ve “kamu yararını ilgilendiren kuruluşların denetimi için yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşları”nın rapor hazırlaması öngörülmektedir. Ayrıca raporun niteliği değiştirilmekte ve finansal analiz raporundan makul güvence veren denetim raporuna dönülmektedir. Yine denetimin standardı netleştirilmekte ve raporun Türkiye Denetim Standartlarına göre hazırlanması şart koşulmaktadır. Buna göre Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca kamu yararını ilgilendiren kuruluşların denetimi için yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları konkordato başvurusu sırasında mahkemeye sunulacaktır. Böylece konkordato talep eden borçlu hakkında geçici mühlet kararı verilmesi, borçlunun mali durumunu net bir şekilde ortaya koyan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporuna dayanacaktır. Yapılan değişiklik, borçlu ve alacaklının menfaat dengesinin daha iyi bir şekilde korunmasına katkı sağlayacaktır.

Maddeye ilave edilen fıkrayla, denetim raporunu hazırlayacak denetim kuruluşlarının faaliyetleri, bu kuruluşların hak ve yükümlülükleri, hazırlanan raporların ilgili kurum tarafından incelenmesi ve denetlenmesi, bu raporlar sebebiyle denetim kuruluşlarının idari ve hukuki sorumlulukları ile diğer hususlar hakkında 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerinin uygulanması hükme bağlanmaktadır. Böylece konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporlarını hazırlayanların çalışma şekli, denetimleri ve sorumlulukları açıkça düzenlenmekte ve bu çerçevede hazırlanacak raporla, konkordato talep edenin gerçek mali durumunun mahkeme huzuruna taşınması sağlanmaktadır.

Eklenen son fıkrayla, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikte düzenleneceği belirtilmektedir.

MADDE 14- Maddeyle, üç komiser görevlendirilmesi halinde bunlardan birinin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş ve sorumlu denetçi olarak onaylanmış bağımsız denetçiler arasından seçilmesine ilişkin zorunluluk getirilmektedir. Mahkemenin bulunduğu ilin mülki sınırları içinde faaliyet gösteren bu nitelikte bir bağımsız denetçi bulunmuyorsa bu zorunluluk da söz konusu olmayacaktır.

MADDE 15- Maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında yapılan değişikliklerle, konkordato komiserinin seçimi, nitelikleri ve eğitimi ile ilgili düzenleme yapılmaktadır.

Beşinci fıkrada yapılan değişikliklerle, komiser olarak görevlendirilmek için yönetmelikte belirlenecek eğitimin alınması ve bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan komiser listesine kayıtlı olunması zorunlu hale getirilmektedir. Ayrıca listede görevlendirilecek komiser bulunmaması halinde liste dışından da görevlendirme yapılabilecek ve bu durum bölge kuruluna bildirilecektir. Teklifte, üç komiser görevlendirilmesi durumunda bunlardan birinin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş ve sorumlu denetçi olarak onaylanmış bağımsız denetçi olması zorunluluğu

getirilmektedir. Bu hükmün uygulanabilmesi için komiserlik yapacak bağımsız denetçilere ilişkin listelerin, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca bilirkişilik bölge kurullarına bildirilmesi öngörülmektedir.

Altıncı fıkraya, konkordato komiserinin nitelikleri, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacak kişiler ile komiserliğe ilişkin diğer hususların yönetmelikte düzenleneceği hükme bağlanmaktadır.

Konkordato kurumunun sağlıklı, etkin ve verimli bir şekilde işleyebilmesi, komiserlerin yetkinliği ile doğrudan ilgilidir. Düzenlemeyle, komiserlerin yetkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 16- Maddeyle, kesin mühletin kaldırılması, konkordato talebinin reddedilmesi ve iflasa tabi olan borçlu bakımından iflasa, iflasa tabi olmayan borçlu bakımından da talebin reddine karar verilmesine ilişkin hollere, borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket etmesi durumu da eklenmektedir. Atıf sebebiyle bu hüküm geçici mühlet içinde de uygulanabilecektir.

MADDE 17- Maddeyle, geçiş hükmü düzenlenmektedir.

MADDE 18- Maddeyle, 492 sayılı Harçlar Kanununa “Merkezi Takip Sistemi” harcına ilişkin düzenleme eklenmekte ve Merkezi Takip Sistemi üzerinden yapılan takipler bakımından tek bir harç alınmak suretiyle harç tahsili basitleştirilmektedir.

MADDE 19- Maddeyle, 492 sayılı Kanuna eklenen Merkezi Takip Sistemi harcına ilişkin hükmün bir sonucu olarak (1) sayılı Tarifede de düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 20- Maddeyle, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurma zorunluluğu getirilerek bu uyuşmazlıkların temelinden, çok daha kısa süre içinde, daha az masrafla ve tarafların iradelerine uygun bir şekilde çözülmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 21- Maddeyle geçiş hükmü düzenlenmektedir.

MADDE 22- Maddeyle, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa Teklifle eklenen “Dava Şartı Olarak Arabuluculuk” başlıklı Beşinci Bölüme ve bu bölümdeki 18/A maddesine uyum sağlanmaktadır.

MADDE 23- Maddeyle, 6325 sayılı Kanunda dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin genel nitelikli düzenlemeler yapılmaktadır.

Dava şartı olarak arabuluculuk kurumu hukumuza ilk defa 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunuyla girmiştir. 7036 sayılı Kanunun arabuluculuğa ilişkin hükümlerinin 1/1/2018 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra iş uyuşmazlıklarının çözümünde sağladığı başarı nazara alınarak diğer uyuşmazlıklarda da bu yöntemin uygulanmasının fayda sağlayacağı, uygulama ve öğretilde dile getirilir olmuştur. Bu kapsamda ilgili kanunlarda dava şartı olarak arabuluculuğun kabul edilmesi halinde arabuluculuk sürecine uygulanacak temel hükümlerin 6325 sayılı Kanunda düzenlenmesi uygun bulunmaktadır. Bu düzenlemenin doğal sonucu olarak ilgili kanunlarda sadece uyuşmazlığın dava şartı olarak arabuluculuğa tabi olduğuna ilişkin düzenleme yeterli olacaktır. Şayet ilgili kanun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin özel düzenlemeler getirirse bu özel düzenlemelerin uygulanacağı da izahtan varestedir.

6325 sayılı Kanuna, maddeyle ilave edilen 18/A maddesi düzenlenirken yaklaşık 1 yıldır başarılı bir şekilde uygulanan 7036 sayılı Kanunun 3 üncü maddesindeki düzenleme esas alınmaktadır. Ancak kapsamın genişleyecek olması dikkate alınarak dava açılmadan önce ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararı alınması durumu ile özel kanunlarda tahkim veya başka bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoluna başvurma zorunluluğunun bulunması hali özel olarak düzenlenmektedir.

MADDE 24- Maddeyle, bilirkişilik bölge kurullarının personelinin bölge adliye mahkemesi adalet komisyonu tarafından değil Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilmesi hükme bağlanmaktadır.

MADDE 25- Maddeyle, bilirkişiliğe başvuru şekline ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça belirleneceğine ilişkin düzenleme yapılmakta, yine başvuruya ilişkin usulde de değişiklik yapılarak yazılı başvuru şekli kaldırılmaktadır.

MADDE 26- Yürürlük maddesidir.

MADDE 27- Yürütme maddesidir.

ABONELİK SÖZLEŞMESİNDEN KAYNAKLANAN PARA ALACAKLARINA İLİŞKİN TAKİBİN BAŞLATILMASI USULÜ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; abonelik sözleşmelerinden ve bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanan para alacaklarına ilişkin haciz yoluyla ilamsız icra takiplerinin, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) bünyesinde oluşturulan Merkezi Takip Sistemi üzerinden başlatılmasına ve haciz aşamasına kadar yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda ve diğer mevzuatta düzenlenen abonelik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanan ve avukatla takip edilen para alacaklarına ilişkin icra takiplerini kapsar.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki icra takipleri ancak bu Kanunda belirlenen yöntemle başlatılabilir. Aksi halde icra dairesi takip talebini reddeder.

Merkezi Takip Sistemi

MADDE 3- (1) Bu Kanunda belirtilen takip işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasını sağlamak amacıyla UYAP bünyesinde Merkezi Takip Sistemi oluşturulur.

Takip talebi

MADDE 4- (1) Alacaklı avukatı, icra takibini başlatmak için Merkezi Takip Sisteminde yer alan takip talebini doldurur.

(2) Takip talebinde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Alacaklı, varsa kanuni temsilcisi ile avukatının adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası; tüzel kişi ise unvanı, vergi kimlik numarası, ticaret sicil numarası ve Merkezi Sicil Kayıt Sistemi numarası; adresi; telefonu ve elektronik iletişim bilgileri.

b) Alacaklının veya avukatının Merkezi Takip Sistemi ile ilişkilendirilmiş hesap numarası.

c) Borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası; tüzel kişi ise unvanı, vergi kimlik numarası, biliniyorsa ticaret sicil numarası ve Merkezi Sicil Kayıt Sistemi numarası; adresi; biliniyorsa telefonu ve elektronik iletişim bilgileri.

ç) Terekeye karşı yapılan takiplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçıların adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adresi.

d) Alacağın tutarı ve faizli alacaklarda faizin türü, oranı, miktarı ve işlemeye başladığı gün; alacak yabancı para ise harca esas olmak üzere takip tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden Türk Lirası karşılığı, alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği ve faizli alacaklarda faizin türü, oranı, miktarı ve işlemeye başladığı gün.

e) Takip dayanağı belgelerin tarih ve numarası ile alacağın son ödeme tarihi.

f) Haciz ve müteakip işlemler için yetkili icra dairesi.

(3) Takip talebi ikinci fıkra uyarınca doldurulduktan ve takip harç ve masrafları elektronik ortamda ödendikten sonra, güvenli elektronik imzayla onaylanır, sisteme kaydedilir ve takip, Merkezi Takip Numarası alır. İcra takibi, sisteme kaydedilmekle başlar.

Ödeme emri

MADDE 5- (1) Takip talebinin sisteme kaydedilmesinden sonra sistem tarafından ödeme emri düzenlenir. Ödeme emrinde, takip talebinde yer alan bilgiler yanında aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Toplam borç miktarı ile takip harç ve masraflarının, tebliğden itibaren yedi gün içinde alacaklının veya avukatının Merkezi Takip Sistemi ile ilişkilendirilmiş hesap numarasına ödenmesi gerektiği.

b) Yetkiye, borcun tamamına veya bir kısmına ya da alacaklının takibat icrası hakkına dair bir itirazı varsa bunun da aynı süre içinde beyan edilmesi gerektiği.

c) Sadece yetkiye itiraz halinde yeniden ödeme emri tebliğ edilmeksizin alacaklının talebi üzerine, yetki itirazında gösterilen veya mahkemece yetkili görülen icra dairesinden haciz işlemlerinin başlatılacağı.

ç) İtirazların, herhangi bir icra dairesi aracılığıyla veya güvenli elektronik imza kullanılarak Merkezi Takip Sistemi üzerinden yapılabileceği.

d) Borç ödenmez veya itiraz olunmazsa yetkili icra dairesi aracılığıyla cebri icraya devam edileceği.

(2) Bu Kanun kapsamındaki takiplerde Merkezi Takip Sistemi harcı alınır; ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmaz.

(3) Merkezi Takip Numarası alan ödeme emri ile tebliğ mazbatalı kapalı zarfa ilişkin bilgiler, sistem üzerinden ilgili Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT) birimine iletilir.

Ödeme emrinin tebliği ve borcun ödenmesi

MADDE 6- (1) Ödeme emrini sistem üzerinden alan PTT birimi, ödeme emrinin ve tebliğ mazbatalı kapalı zarfın çıktısını alır ve Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca borçluya tebliğ eder.

(2) Borçlu, tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu olan kişilerden ise zorunlu elektronik tebligata ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Tebliğ durumunu belgeleyen mazbata, ilgili PTT birimi tarafından sisteme yüklenir ve mazbatanın aslı, alacaklı avukatının takip talebinde bildirdiği icra dairesine gönderilir. Alacaklı avukatı, buna ilişkin gideri, takibi başlatırken yatırmak zorundadır.

(4) Adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılması veya tebligat yapılamaması hâlinde, takibe devam etmek isteyen alacaklı avukatı, sistem üzerinden, borçlunun adres kayıt sisteminde yer alan yerleşim yeri adresine tebligat çıkarılmasını sağlar.

(5) Borçluya dördüncü fıkra uyarınca da tebligat yapılamaması veya borçlunun yerleşim yeri adresinin yurtdışında bulunduğu anlaşılması halinde, alacaklı avukatının talebi üzerine, harçlar ikmal edilerek icra dairesinde takibe devam edilir. Bu durumda sistem üzerindeki takip kapatılır.

(6) Takip konusu borç, takip harç ve masrafları ile birlikte, ödeme emrinde belirtilen hesap numarasına ödendiğinde takip sona erer.

(7) Ödenen para, 30/6/1934 tarihli 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun uyarınca alacaklıdan alınması gereken harç miktarı ayrıldıktan sonra ilgili hesaba aktarılır.

Ödeme emrine itiraz

MADDE 7- (1) Borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde, herhangi bir icra dairesine başvurarak ödeme emrine itiraz edebilir. İcra dairesi, itiraza ilişkin evrakı, en geç iki iş günü içinde sisteme yükler, aslını alacaklının takip talebinde bildirdiği icra dairesine gönderir. Borçluya, itiraz ettiğine ilişkin ücretsiz bir alındı belgesi verilir.

(2) Merkezi Takip Sistemi üzerinden güvenli elektronik imza kullanılarak da itiraz edilebilir.

(3) Süresi içinde borca yapılan itiraz üzerine icra takibi durur. Duran takip hakkında, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

(4) İtiraz, itirazın sisteme yüklendiği tarihi izleyen beşinci günün sonunda alacaklı avukatına tebliğ edilmiş sayılır.

(5) Sadece yetkiye itiraz halinde alacaklı avukatı, yetki itirazında gösterilen icra dairesinde haciz işlemlerini başlatabilir. Takip talebinde belirtilen icra dairesinde haciz işlemlerinin başlatılabilmesi için bu dairenin bağlı bulunduğu mahkemede yetki itirazının kaldırılması şarttır. Mahkeme, yetki itirazını dosya üzerinden inceleyip kesin olarak karara bağlar. Mahkemenin yetkili gördüğü icra dairesinde haciz işlemlerinin başlatılabilmesi için yeniden ödeme emri tebliği gerekmez.

Ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesi

MADDE 8- (1) Ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesine rağmen süresi içinde ödeme yapılmaması halinde, alacaklının yetkili icra dairesi nezdinde yapacağı talep üzerine 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca cebri icraya devam olunur.

(2) İcra müdürü, cebri icraya devam edilmesi talep edildiğinde; alacağın bu Kanun kapsamında bulunduğunu, ödeme emrinin tebliğ edildiğini, takibe itiraz edilmediğini veya itirazın hükümden düşürüldüğünü tespit ederse cebri icra işlemlerine devam eder. Aksi halde gerekçesini belirterek talebi reddeder. Verilen kararlara karşı alacaklı veya borçlu şikâyet yoluna başvurabilir.

(3) İkinci fıkra uyarınca cebri icra işlemlerine devam edilmesinin mümkün olduğu hallerde, alacaklı avukatı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın UYAP üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağı olup olmadığını sorgulayabilir. Sorgulama sonunda sistem mal, hak veya alacağın mahiyeti ve detayı hakkında bilgi veremez; sadece mal, hak veya alacağın genel olarak olup olmadığı konusunda bilgi verebilir. Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti halinde UYAP üzerinden de haciz talep edilebilir.

(4) Ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren bir yıl içinde haciz talep edilmezse takip düşer. İtirazın hükümden düşürülmesine ilişkin dava açılması halinde davanın açıldığı tarihten hükmün kesinleşmesine kadar geçen süre hesaba katılmaz.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 9- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2004 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacaklarının takibine ilişkin hükümleri, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan takipler hakkında uygulanmaz; bu takipler, açıldıkları tarihte yürürlükte bulunan hükümler uyarınca yürütülür.

MADDE 10- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 8/a maddesine, beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Alacaklı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağını elli kuruş karşılığında sorgulayabilir veya sorgulanmasını talep edebilir. Bu miktar peşin olarak tahsil edilir ve her yıl, bir önceki

yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Adalet Bakanlığı yeniden değerlendirme oranında artırılan ücreti beş katına kadar artırmaya ve azaltmaya ayrıca gün ve dosya esaslı olmak üzere belirli sayıdaki sorgulamayı ücretten istisna tutmaya yetkilidir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden bu ücret alınmayacağı gibi alacaklının bir gün içinde aynı dosya üzerinden en az bir kez yapacağı sorgudan da ücret alınmaz.”

MADDE 11- 2004 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak alacaklı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın UYAP üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağı olup olmadığını sorgulayabilir. Sorgulama sonunda sistem mal, hak veya alacağın mahiyeti ve detayı hakkında bilgi veremez; sadece mal, hak veya alacağın genel olarak olup olmadığı konusunda bilgi verebilir. Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti halinde UYAP üzerinden de haciz talep edilebilir.”

MADDE 12- 2004 sayılı Kanunun 89 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde uyarınca haciz ihbarnamelerinin bildirim ve bu ihbarnamelere verilecek cevaplar, güvenli elektronik imza kullanılmak suretiyle Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi ve bu sisteme entegre bilişim sistemleri üzerinden de yapılabilir. Bu usulle yapılan bildirim tebliğ yerine geçer.”

MADDE 13- 2004 sayılı Kanunun 286 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“e) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca kamu yararını ilgilendiren kuruluşların denetimi için yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları.”

“Birinci fıkranın (e) bendi kapsamında düzenlenecek raporlar ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 14- 2004 sayılı Kanunun 287 nci maddesinin üçüncü fıkrasına, ikinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Üç komiser görevlendirilmesi durumunda komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş ve sorumlu denetçi olarak onaylanmış bağımsız denetçiler arasından seçilir.”

MADDE 15- 2004 sayılı Kanununun 290 ıncı maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komiserler, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan komiser listesinden seçilir. Listeye kayıt için Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması zorunludur. Ayrıca, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, komiser olarak görevlendirilebilecek, yetkilendirilmiş ve sorumlu denetçi olarak onaylanmış bağımsız denetçileri liste halinde bilirkişilik bölge kurullarına bildirir. Listede görevlendirilecek komiser bulunmaması halinde liste dışından görevlendirme yapılır ve bu durum bölge kuruluna bildirilir. Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz. Komiserin sorumlulukları hakkında 227 nci maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Konkordato komiserinin nitelikleri, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile komiserliğe ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 16- 2004 sayılı Kanununun 292 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “uymazsa” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiği anlaşılıyorsa” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görülmekte olan konkordato talepleri hakkında talep tarihinde yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

290 ıncı maddenin beşinci fıkrası uyarınca komiser listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın komiser görevlendirilir. Bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada komiser olarak görev alma yasağının takibi amacıyla, görevlendirilen geçici komiser ve komiserler mahkemenin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.”

MADDE 18- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 29 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Merkezi Takip Sistemi harcı:

Madde 29/A- Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun uyarınca yapılan takiplerde, Merkezi Takip Sistemi harcı peşin alınır.

Haciz aşamasına geçilmeden Merkezi Takip Sistemi aracılığıyla sonuçlanan icra takipleri için ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmaz.

İcra takibinin Merkezi Takip Sistemi kapsamında sonuçlandırılmaması veya takipten vazgeçilmesi halinde tahsil edilmiş olan Merkezi Takip Sistemi harcı iade edilmez. Ancak, kesinleşen takibe icra dairesinde devam edilmesi halinde, tahsil edilmiş Merkezi Takip Sistemi harcının ödendiği tarihte geçerli olan icraya başvurma harcı tutarını aşan kısmı takip sonunda alınacak tahsil harcına mahsup olunur.”

MADDE 19- 492 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı Tarifenin “B) İcra ve iflas harçları:” başlıklı bölümünün “I- İcra harçları” başlıklı alt bölümüne aşağıdaki bent eklenmiştir.

“5. Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun kapsamındaki icra takiplerinde takibe konu alacak tutarı üzerinden (Bu suretle alınacak harç tutarı icraya başvurma harcından düşük olamaz.) Yüzde 2”

MADDE 20- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 5 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Dava şartı olarak arabuluculuk

MADDE 5/A- (1) Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.”

MADDE 21- 6102 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- (1) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 22- 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Şu kadar ki dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin 18/A maddesi hükmü saklıdır.”

MADDE 23- 6325 sayılı Kanuna Dördüncü Bölümden sonra gelmek üzere “Dava Şartı Olarak Arabuluculuk” başlığıyla Beşinci Bölüm ve aşağıdaki madde eklenmiş, diğer bölümler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Dava şartı olarak arabuluculuk

MADDE 18/A- (1) İlgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak kabul edilmiş ise arabuluculuk sürecine aşağıdaki hükümler uygulanır.

(2) Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir.

(3) Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabuluculardan bu madde uyarınca arabuluculuk yapmak isteyenleri, varsa uzmanlık alanlarını da belirterek, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına bildirir. Komisyon başkanlıkları, bu listeleri kendi yargı çevrelerindeki arabuluculuk bürolarına, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirecekleri sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne gönderir.

(4) Başvuru, uyuşmazlığın konusuna göre yetkili mahkemenin bulunduğu yer arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirilen yazı işleri müdürlüğüne yapılır.

(5) Arabulucu, komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden büro tarafından belirlenir. Ancak tarafların listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşmaları hâlinde bu arabulucu görevlendirilir.

(6) Başvuran taraf, kendisine ve elinde bulunması hâlinde karşı tarafa ait her türlü iletişim bilgisini arabuluculuk bürosuna verir. Büro, tarafların resmi kayıtlarda yer alan iletişim bilgilerini araştırmaya da yetkilidir. İlgili kurum ve kuruluşlar, büro tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

(7) Taraflara ait iletişim bilgileri, görevlendirilen arabulucuya büro tarafından verilir. Arabulucu bu iletişim bilgilerini esas alır, ihtiyaç duyduğunda kendiliğinden araştırma da yapabilir. Elindeki bilgiler itibarıyla her türlü iletişim vasıtasını kullanarak görevlendirme konusunda tarafları bilgilendirir ve ilk toplantıya davet eder. Bilgilendirme ve davete ilişkin işlemlerini belgeye bağlar.

(8) Arabulucu, görevlendirmeyi yapan büronun yetkili olup olmadığını kendiliğinden dikkate alamaz. Karşı taraf en geç ilk toplantıda, yetkiye ilişkin belgeleri sunmak suretiyle arabuluculuk bürosunun yetkisine itiraz edebilir. Bu durumda arabulucu, dosyayı derhâl ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere büroya teslim eder. Mahkeme, harç alınmaksızın dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda en geç bir hafta içinde yetkili büroyu kesin olarak karara bağlar ve dosyayı büroya iade eder. Mahkeme kararı büro tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca taraflara tebliğ edilir. Yetki itirazının reddi durumunda aynı arabulucu yeniden görevlendirilir ve dokuzuncu fıkrada belirtilen süreler yeni görevlendirme tarihinden başlar. Yetki itirazının kabulü durumunda ise kararın tebliğinden itibaren bir hafta içinde yetkili büroya başvurulabilir. Bu takdirde yetkisiz büroya başvurma tarihi yetkili büroya başvurma tarihi olarak kabul edilir. Yetkili büro, beşinci fıkra uyarınca arabulucu görevlendirir.

(9) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir.

(10) Arabulucu; taraflara ulaşılamaması veya taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması ya da tarafların anlaşması yahut tarafların anlaşamaması hâllerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhâl arabuluculuk bürosuna bildirir.

(11) Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmez. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(12) Tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısımına göre aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde karşılanır. Bu durumda ücret, Tarifinin Birinci Kısımında belirlenen iki saatlik ücret tutarından az olamaz.

(13) Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifinin Birinci Kısımına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde uyuşmazlığın konusu dikkate alınarak Tarifinin Birinci Kısımına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır.

(14) Bu madde uyarınca arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca

tarafarla ödenmek, anlaşmaya varılamaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(15) Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.

(16) Dava açılmadan önce ihtiyati tedbir kararı verilmesi halinde 6100 sayılı Kanunun 397 nci maddesinin birinci fıkrasında, ihtiyati haciz kararı verilmesi halinde ise 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 264 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen dava açma süresi, arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar işlemez.

(17) Arabuluculuk görüşmeleri, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, arabulucuyu görevlendiren büronun bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun yetki alanı içinde yürütülür.

(18) Özel kanunlarda tahkim veya başka bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoluna başvurma zorunluluğunun olduğu veya tahkim sözleşmesinin bulunduğu hallerde, dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümler uygulanmaz.

(19) İlgili kanunlarda dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin kabul edilen özel hükümler saklıdır.

(20) Bu bölümde hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde bu Kanunun diğer hükümleri uygulanır.”

MADDE 24- 3/11/2016 tarihli ve 6754 sayılı Birliklik Kanununun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “bölge adliye mahkemesi adalet komisyonu” ibaresi “Bakanlık” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 25- 6754 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Birlikliğe başvuru, ilgilinin yerleşim yerinin veya mesleki faaliyetlerini yürüttüğü yerin bağlı olduğu bölge kuruluna ilgili belgeler eklenmek suretiyle yapılır. Başvuru şekline ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

Yürürlük

MADDE 26- (1) Bu Kanunun;

a) 1 ilâ 9 uncu maddeleri, Geçici 1 inci maddesi, 18 ve 19 uncu maddeleri 1/4/2019 tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.